

Enschede voor vrede

OPEN DEUR
VOOR EEN KLEURRIJKE DIALOOG

zondagmiddag 8 februari 2015 vanaf 13.00 uur

In de Wintertuin van **de wonne**, Noorderhagen 25, Enschede

**VREDE
VERBINDT**

**VRIJHEID
GELIJKHEID
BROEDERSCHAP**

JAARVERSLAG 2015

VEDAN

Stichting Vredes- en DuurzaamheidsActiviteiten Netwerkstad

ALGEMEEN

De stichting Vredes- en Duurzaamheidsactiviteiten Netwerkstad (verkorte naam: Stichting VEDAN) is op 18 oktober 2006 opgericht en heeft, volgens artikel 2 lid 1 van de statuten, ten doel:

- a. het informeren en mobiliseren van de Twentse bevolking voor vredeswerk en duurzaamheid; het bevorderen van het begrip tussen Nederlanders en Duitsers;
- b. het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

Volgens lid 2 van dat artikel tracht de stichting haar doel onder meer te verwezenlijken door:

het uitgeven van publicaties, het organiseren van openbare bijeenkomsten, discussies en manifestaties en het organiseren van Duits-Nederlandse uitwisselingen.

Het bestuur van de stichting wordt gevormd door Annie Blauw-Pool (voorzitter; Glanerbrug), William L.M. van den Heuvel (secretaris; Hengelo) en Jan A.M. Peters (penningmeester; Enschede).

Aan de planningsvergaderingen werd in 2015 naast de bestuursleden deelgenomen door Jan ter Haar, Tiny Hannink, Els du Rieu, Jan Schaake, Thijn Thijink, Ahmed Yilmaz en Bob Zomerplaag.

postadres:	Rietmolenstraat 42 7512 XW Enschede	Kamer van Koophandel:	08151917
telefoonnr:	053-4322218	IBAN:	NL52TRIO0198319967
e-mail:	info@enschedevoorvrede.nl	website:	www.stichtingvedan.nl
		of:	www.enschedevoorvrede.nl

ENSCHEDA VOOR VREDE

Voor de vredesactiviteiten in Enschede wordt door VEDAN de naam Enschede voor Vrede gebruikt. Enschede voor Vrede werd in het voorjaar van 1996 opgericht door een aantal mensen uit Enschede en omgeving die actief waren in internationale, landelijke en plaatselijke vredesorganisaties. Enschede voor Vrede wil het vredeswerk onder de aandacht brengen van de Enschedese bevolking en al doende een grotere betrokkenheid bij het vredeswerk mobiliseren. Daartoe organiseert Enschede voor Vrede, bij voorkeur in samenwerking met anderen, kortlopende, concrete en publieksgerichte activiteiten, zoals wakes, discussieavonden, tentoonstellingen, protestacties, etc.

FOTO'S OP DE VOORPAGINA:

- linksboven: poster OPEN DEUR voor een kleurrijke dialoog op 8 februari
- rechtsonder: het Enschedese BDS-inspectieteam op donderdagavond 9 juli
- linksonder: optreden kinderen bij opening van de Vredesweek op 19 september
- rechtsonder: pamflet picketline n.a.v. aanslagen in Parijs van 13 november

ACTIVITEITEN

Net als vorig jaar lag ook op de eerste vergadering het kalenderjaar 2015 een “Jaarplan” ter tafel. Hierin waren de voorstellen bijeen gebracht voor in 2015 uit te voeren (1) Vredestuinbijeekomsten, (2) anti-nucleaire activiteiten, (3) activiteiten rond het Midden-Oosten (Syrië en omgeving, Palestina en herdenking Armeense genocide) en (4) de Vredesweek 2015. Daarnaast bestond het jaarplan uit een hoofdstukje over publiciteit en een over financiën. Ook nu volgen we in dit jaarverslag dezelfde indeling, maar waar vorig jaar steeds “niet op voorhand geplande activiteiten” tussendoor kwamen, hebben we deze in dit verslag eigenlijk alleen maar voorafgaand aan en volgend op deze opsomming.

AANSLAGEN IN PARIJS

De “niet op voorhand geplande activiteiten” begonnen het afgelopen jaar namelijk al vóórdat het jaarplan werd vastgesteld en deze zou tot het eind van het jaar doorlopen. Op 7 januari vond in Parijs een aanslag plaats op de redactie van het satirische blad “Charlie Hebdo”. In diverse steden kwam het één dag later tot solidariteitsbijeekomsten onder de leuze “Je suis Charlie”. Vanuit Enschede voor Vrede namen we op de ochtend van 8 januari daartoe ook een initiatief, maar rond het middaguur vernamen we dat de gemeente ook iets dergelijks zou doen en staakten we de verdere voorbereidingen. Waar in andere steden een toespraakje van de burgemeester klonk of een nog iets omvangrijker programma was georganiseerd, bleek de bijeenkomst in Enschede beperkt te blijven tot een stiltekring waar ook de burgemeester enige tijd aan deelnam. In zijn nieuwjaarstoespraak had hij die dag al een en ander over de aanslagen gezegd.

We vonden dat uiteindelijk toch teleurstellend. Tijdens de viering van de Internationale Dag van de Vrede in 2014 hadden we met het Kennisplatform Integratie en Burgerschap, de Raad voor Levensbeschouwingen en Religies en de Wereldvredesvlam Twente de Enschedese Verklaring van Vrede opgesteld naar aanleiding van het oprukken van ISIS en de bombardementen op Gaza die ook aanleiding tot spanningen in de Enschedese samenleving vormden, we merkten dat ook nu verschillende bevolkingsgroepen in Enschede elkaar met enig wantrouwen bejegenden naar aanleiding van “Charlie”. Samen met de genoemde ondertekenaars van de Enschedese Verklaring en onze vaste samenwerkingspartners als het om het Midden-Oosten gaat (de Aramese Beweging voor Mensenrechten, de Oecumenische Vrouwengroep Twente Bethlehem en de Samenwerkende Democratische Organisaties) schreven we op 26 januari daarom publiekelijk een brief aan de burgemeester waarin we onze verbazing uitspraken over het feit dat volgens ambtenaren van de gemeente Enschede geen sprake zou zijn van spanningen.

Op 8 februari organiseerden we als 7 organisaties een programma “voor kleurrijke dialoog” in de Wonne in het kader van de OPEN DEUR activiteiten die door de Twentsche Courant Tubantia waren geïnitieerd. Op 20 februari kwam het naar aanleiding van de brief tot een gesprek met twee ambtenaren van de gemeente Enschede waarbij duidelijk werd dat de gemeente door jarenlange bezuinigingen op en het op afstand plaatsen van het welzijnswerk veel contacten kwijt was met vertegenwoordigers van de verschillende bevolkingsgroepen in de Enschedese samenleving en dat dat niet alleen aan het beleidsterrein veiligheid raakte, maar ook aan dat van integratie. Het gesprek kreeg een vervolg en zou uiteindelijk in 2015 zeven keer plaatsvinden waarbij na de zomer ook de commotie rond het in Enschede te vestigen asielzoekerscentrum aan de orde kwam. Het was echter vanwege de zeven organisaties die onder de brief aan de burgemeester stonden dat het overleg zichzelf met de naam 7SPRONG ging tooien en op 24 november een bijeenkomst in de bibliotheek van Enschede organiseerde over het thema “Samen leven in Enschede, hoe doen we dat?”.

Anderhalve week daarvoor had, op 13 november, alweer een nieuwe aanslag in Parijs plaatsgevonden waarbij we wederom vanuit Enschede voor Vrede een tweetal picket lines (op 14 en 19 november) organiseerden. De communicatielijnen met de gemeente waren dit keer veel directer, maar tot een draaiboek hoe te handelen in dit soort situaties was het nog niet gekomen. Het overleg had zich op een structureler niveau begeven en leidde aan het eind van het jaar tot een raadsstuk over een “integratie-offensief”. Voor Enschede voor Vrede leidde deze hele niet-op-voorhand-geplande activiteit tot een nieuw aandachtsgebied dat je “Vrede voor Enschede” of “sociale cohesie” zou kunnen noemen en dat zich het komende jaar of de komende jaren verder voort zal zetten.

Wel is het zo dat andere geplande punten van overleg met de gemeente (demonstratiebeleid, gebruik Burgerzaal, uithangen Vredesvlag) het afgelopen jaar zijn blijven liggen. Er is nog wel een poging ondernomen, samen met de Samenwerkende Democratische Organisaties, om een vervolgstap te zetten richting stedenband met een stad in het zuidoosten van Turkije, maar ook dit punt zal in 2016 verder

opgepakt moeten worden. Zelfs het voornemen om als Enschede voor Vrede op de jaarlijkse motiemarkt aanwezig te zijn kon niet worden uitgevoerd (zie echter het hoofdstukje over antinucleaire activiteiten).

VREDESTUINBIJEENKOMSTEN

In een evaluatie eind 2014 van de diverse “maandelijkse bijeenkomsten” die we als Enschede voor Vrede alleen of samen met anderen organiseerden, bleek de behoefte om deze meer als onderdelen van een reeks te presenteren. Dat werd gerealiseerd door ze de naam “Vredestuin” te geven, rigouzeuzer op een vaste avond (tweede maandagavond van de maand) te organiseren en op een vaste plek (de Wintertuin van de Wonne). Begin januari lag het hele schema voor het eerste half jaar (tot met juni) al vast en hoewel toen nog niet alle sprekers waren vastgelegd, bleek het rigouzeuze schema, net als dat van een Vredesweekprogramma, een prima hulpmiddel om de verschillende bijeenkomsten ook echt op tijd georganiseerd te krijgen. Verder werd, mede naar aanleiding van de evaluatie van de Vredesweek 2014, gekozen voor een afwisseling in het programma tussen “grote zaken waar we tegen zijn” en “kleine zaken waar we voor zijn”.

De eerste bijeenkomst vond op 12 januari plaats over schaliegas, gasolie-opslag en kernafvalopslag. Dat laatste punt werd overigens vervangen door de op dat moment, en feitelijk het hele kalenderjaar, veel actuelere opslag van vliegias en andere residuen van de vuilverbrandingsinstallatie van Twence. Een drietal inleiders gaf inzicht in deze zaken die de Twentse bodem maar ook de Twentse bevolking in beweging brachten en aan het eind van de bijeenkomst werd een werkgroepje ingesteld die zich met name rond de vliegiasopslag zou gaan richten. Vanuit Enschede voor Vrede (of stichting VEDAN) hebben we ons niet aangesloten bij dit werkgroepje, maar hebben we de discussies die hierover later in het jaar werden georganiseerd wel trouw bijgewoond. Aan het eind van het jaar besloten AkzoNobel en Twence de plannen voor de opslag van vliegias af te blazen vanwege de door hen ervaren weerstand in de Twentse samenleving. Op schaliegaswinning werd in de eerste helft van 2015 door de Nederlandse regering een moratorium afgekondigd en alleen de gasolieopslag is in 2015 daadwerkelijk van start gegaan.

Op 9 februari vond de tweede bijeenkomst plaats die gewijd was aan buurtbemiddeling waarvan de pilot toen net een jaar draaide. Naast de coördinator van dit project, waren ook twee buurtbemiddelaars aanwezig en een trainer uit Zwolle die een paar oefeningen deed met het publiek. Tijdens de bijeenkomst werd Enschede voor Vrede veel lof toegezwaaid als aanzwengelaar van dit initiatief.

De derde bijeenkomst, op 9 maart, zou over de Twentse defensie-industrie gaan en was gerelateerd aan de zienswijze die we eind 2014 als Enschede voor Vrede hadden ingediend ten aanzien van de plannen voor een Technology Base Twente die volgens ons vooral de in Twente aanwezige luchtvaart- en defensieindustrie zou stimuleren. Met de beoogde spreker van de organisatie Stop Wapenhandel hebben we een subsidieaanvraag ingediend voor een project om deze vrees nader te onderbouwen, maar deze werd helaas afgewezen. Bovendien bleek de inleider op het laatste moment verhinderd door ziekte. De bijeenkomst op 9 maart moest daarom geannuleerd worden, maar is op 12 oktober alsnog als Vredestuinbijeenkomst gehouden. In de tussentijd heeft Enschede voor Vrede / stichting VEDAN in de zomer nog een zienswijze ingediend ten aanzien van de Ontwerp-Notitie Reikwijdte en Detailniveau die op een paar punten tot aanpassingen van de uiteindelijke Notitie heeft geleid en aan het eind van het jaar tot een zienswijze tegen de ontheffingen die het ministerie van Defensie zou verlenen aan een aantal ondernemingen die alvast met hun activiteiten op de Technology Base Twente wilden beginnen.

De Vredestuin van 13 april was gewijd aan de vraag hoe jonge mensen tot radicalisering komen en werd ook bijgewoond door diverse betrokkenen bij het eerdergenoemde 7SPRONG-overleg. Vanwege de beschikbaarheid van sprekers werden de twee laatste Vredestuinbijeenkomsten van het voorjaar omgewisseld. Op 11 mei vond een interactieve bijeenkomst plaats over vredeseducatie waarbij door de aanwezige leden van Enschede voor Vrede werd besloten om in het najaar van 2015 te kijken naar de mogelijkheden om ons aan te sluiten bij dit initiatief dat in Groningen was begonnen en zich inmiddels ook naar Eindhoven had uitgebreid en waarbij Enschede een welkom derde steunpunt in het land zou kunnen vormen. De eerste bijeenkomst met Groningen en Eindhoven zal echter begin 2016 gemaakt gaan worden. De Vredestuinbijeenkomst op 8 juni ging over het met geweldloze middelen bestrijden van terroristische groeperingen en genocideplegers met een boeiende voordracht over de activiteiten van Nonviolent Peaceforce op Sri Lanka met af en toe een uitstapje naar Syrië.

Het stramien van de tweede maandagavond van de maand werd na afloop van de Vredesweek 2015 ook meteen weer opgepakt, met, zoals gezegd, op 12 oktober de uitgestelde Vredestuinbijeenkomst over Twente als basis van defensieindustrie. Naar aanleiding van de commotie over de komst van het asielzoekers in Enschede kreeg de Vredestuinbijeenkomst van 9 november de titel “Vredeswerk rond een AZC” en werd met

de aanwezigen gediscussieerd over wat een vredesorganisatie in deze omstandigheden zou kunnen en moeten doen. Inmiddels was besloten om de Vredestuinbijeenkomsten van de tweede maandagavond naar de tweede donderdagavond van de maand te verplaatsen en om op 10 december de jaarlijkse bijeenkomst van de Enschedese Amnesty-werkgroep niet in de wielen te rijden vond de laatste Vredestuinbijeenkomst van dit kalenderjaar op 17 december plaats met het toekomstgerichte thema "Je bent jong en je wilt ... vrede". Ook dit werd een zeer interactieve bijeenkomst die een aantal inzichten opleverde hoe met jongere generaties over ons werk in contact te komen waar we het komende kalenderjaar mee aan de slag kunnen.

ANTINUCLEAIRE ACTIVITEITEN

Op 24 maart 2014 hadden drie Enschedeërs deelgenomen aan de betoging tegen de Nuclear Security Summit in Den Haag waarbij zij, net als enkel tientallen andere actievoerders, waren aangehouden en enkele uren in bewaring werden gehouden. Een klein jaar later kwam hun zaak voor de rechter en op 7 maart deden zij hiervan verslag tijdens een door VEDAN georganiseerde antinucleaire actiedag. Deze presentatie werd voorafgegaan door een instructie "handtekeningen verzamelen" door de campagnemedewerkster van PAX en het daadwerkelijk handtekeningen verzamelen onder het winkelend publiek in de Enschedese binnenstad voor de petitie "Teken tegen Kernwapens". Aan deze actie nam een tien- tot vijftiental mensen deel; het dubbele aantal was aan het eind van de middag aanwezig bij het genoemde relaas over de rechtszaak naar aanleiding van de Nuclear Security Summit. De actie heeft er zeker toe bijgedragen dat PAX in de zomer van 2015 het vereiste aantal van 40.000 handtekeningen haalde om het punt "kernwapens" op de agenda van de Tweede Kamer te zetten.

Slechts enkele dagen na deze actiedag, op Fukushima-dag 11 maart, en een week vóór de verkiezingen van de provinciale staten organiseerde VEDAN eveneens in Enschede een verkiezingsdebat over het provinciale energiebeleid en over Urenco. SP en GroenLinks hadden hun nummers 1 respectievelijk 2 afgevaardigd; van PvdA, D66, CDA en VVD namen lager op de lijst geplaatste kandidaten deel, maar alle panelleden golden wel als energie-deskundigen van hun partij. Met hen ontstond een geanimeerd gesprek waarin de basis werd gelegd om als VEDAN ook de komende vier jaar met de provinciale politiek in gesprek te blijven over Urenco. Op Goede Vrijdag 3 april vond ook dit jaar bij de Urenco-vestiging in Gronau de start van de reeks Paasmarsen in de deelstaat Noordrijn-Westfalen plaats waarvoor we vanuit VEDAN hebben gemobiliseerd en waarbij we ook aanwezig waren. Waren er in Gronau weer zo'n 400 demonstranten op de been, tijdens de door VEDAN georganiseerde picketline bij de Urenco-vestiging Almelo op Tsjernobyldag 26 april waren we met ons achten. Wel hebben we toen belangrijke contacten gelegd met vrijwilligers van de Almelse lokale omroep die zelf juist een interne discussie achter de rug hadden over de vraag of zij zich wel of niet door Urenco zouden laten sponsoren. De uitkomst van de discussie was dat hun onafhankelijkheid hen liever was dan de nieuwe apparatuur die ze dankzij Urenco zouden hebben kunnen aanschaffen.

Hier konden wij over meepraten, omdat de Openbare Bibliotheek van Almelo twee jaar geleden op het laatste moment terugkwam op een eerdere toezegging een door ons te vervaardigen tentoonstelling over 35 jaar verzet tegen Urenco in Almelo in te richten omdat ze haar sponsor Urenco wilde ontzien. Deze tentoonstelling hebben we afgelopen zomer toch gemaakt om op 15 augustus in de binnenstad van Gronau gepresenteerd te worden in het kader van het 30-jarig bestaan van Urenco Gronau en het lokaal verzet dáártegen en ook was het de bedoeling om deze tentoonstelling in te richten bij het debat "Wie betaalt bepaalt" dat ter gelegenheid van de start van het culturele seizoen in Enschede op zaterdag 19 september door Concordia Kunst & Cultuur werd georganiseerd en waarbij zowel de genoemde casus met de Openbare Bibliotheek Almelo als Concordia's eigen weigering om mee te werken aan het "edacatieve" Isotopia-project van Urenco centraal stonden en waarbij stichting Laka één van de panelleden leverde.

De geplande Falea-tentoonstelling met een daaraan gekoppelde bijeenkomst over de uraniummijnbouw in Mali moest geschrapt moeten worden omdat we in de zomer hoorden dat de betreffende campagne gestaakt was vanwege de opschorting van de mijnbouwplannen in Mali.

In september was VEDAN ook zichtbaar in de regionale media toen zij in een persbericht haar grote zorg uitsprak over een incident bij Urenco Almelo waarbij radioactief materiaal op het dak van één van de productiehallen was aangetroffen en de betreffende hal wekenlang gesloten moest worden om schoongemaakt en op de oorzaak van het incident onderzocht te worden. "Als dit soort dingen al gebeuren terwijl het bedrijf nog in overheidshanden is, hoe moet het dan als het bedrijf geprivatiseerd zal worden en ongetwijfeld op allerlei veiligheidsmaatregelen bezuinigd zal worden," zo vroeg VEDAN zich af.

De discussie over de privatisering van Urenco speelde het hele jaar door en in het vroege najaar werd hierover een regeringsstandpunt verwacht dat vergaande gevolgen zou hebben voor Urenco in Almelo, maar

ook voor de vestigingen in Gronau en het Britse Capenhurst. Met tegenstanders van Urenco in Gronau bestaan al sinds jaar en dag intensieve contacten, met die in Capenhurst werden deze in de zomer aangehaald en er werd een “gemeenschappelijke verklaring” opgesteld die door de drie groepen, in de drie landen, in de drie talen gelijktijdig uitgebracht zou worden op het moment dat de Nederlandse regering, als laatste van de verschillende eigenaren, met haar standpunt naar buiten zou komen.

Om ook zo snel mogelijk na het uitkomen van de brief van de Nederlandse regering met Kamerleden van diverse politieke partijen over de inhoud hiervan te kunnen overleggen werd door VEDAN en stichting Laka de gok genomen hier op maandagavond 26 oktober een informatie- en politieke discussie-avond over te organiseren. In de weken voorafgaand aan deze datum kwamen berichten naar buiten over de druk die de Britse en Duitse regeringen aan het opvoeren waren om de Nederlandse regering over de streep te trekken, maar deze onverwachte hulp leidde niet tot het tijdig verschijnen van de brief. Zes van de zeven door ons benaderde politieke partijen besloten hun kruis droog te houden en uiteindelijk was alleen de woordvoerder van de SP in de Tweede Kamerlid bereid om naar Almelo te komen. Hij kreeg echter gezelschap van zijn collega van Die Linke in de Duitse Bondsdag, en hoewel op Europees niveau partijgenoten, leidde de verschillende nationale politieke contexten toch tot een interessante uitwisseling van standpunten en visies tussen beide parlementariërs. De bijeenkomst werd inhoudelijk ingeleid door stichting Laka en bijgewoond door circa 40 mensen, waaronder vertegenwoordigers van de regionale en lokale pers en politiek en leidde tot een interessant achtergrond stuk in het regio-katern van de Twentsche Courant Tubantia. Volgens de aanwezigen verdiende deze bijeenkomst een voortzetting zodra de brief van Dijsselbloem wel zou uitkomen. De bijeenkomst op 26 oktober verhinderde overigens, zoals hierboven aangekondigd, de aanwezigheid van Enschede voor Vrede op de jaarlijkse motiemarkt in Enschede. Naar aanleiding van die motiemarkt en de installatie, een maand eerder, van een nieuwe burgemeester, is direct contact opgenomen met verschillende raadsfracties over een motie om de burgemeester van Enschede toe te laten treden tot het door de burgemeesters van de twee door een atoombom getroffen steden Hiroshima en Nagasaki opgerichte gezelschap van Burgemeesters voor Vrede. De commotie in de stad over de locatie van het asielzoekerscentrum en de noodzaak hier een vredestichtende burgemeester bij in te kunnen zetten was kennelijk voldoende aanleiding om dit keer (na twee eerdere, mislukte pogingen) wel een raadsmeerderheid voor dit initiatief te vinden en sinds november is de Enschedese burgemeester dus “burgemeester voor vrede”.

Een halve maand eerder werd VEDAN overigens nog uitgenodigd door de Förderverein Friedensinitiativen in Münster die op zondag 11 oktober een “Matinee zur Aktualität des Friedens” organiseerde gewijd aan een “Nachlese zur Bedeutung der Friedensbewegung der 80er Jahre”. De hoofdorganisator van de grote vredesdemonstratie op 10 oktober 1981 in Bonn blikte terug op de inspiratie die men toen ontleende aan de Nederlandse vredesbeweging en op de noodzaak om ook nu nog in actie te komen tegen de kernwapens die zich op Duits grondgebied bevinden. In het reactie die VEDAN mocht geven als “critical friend” hebben we gewezen op de eerdergenoemde handtekeningenactie die PAX juist in deze periode succesvol had afgesloten. De hoofdspreker was onder de indruk en vroeg aanvullende informatie over deze actie, zodat we de Duitse strijd tegen kernwapens mogelijk wederom vanuit Nederland geïnspireerd hebben.

Aan het eind van het jaar hebben we ons tijdens de Sonntagsspaziergänge in Gronau en Ahaus laten informeren over de geplande acties tegen de komst van nucleair afval van een onderzoeksreactie in Gulik dat naar Ahaus vervoerd zou worden of naar een nucleaire faciliteit in de Verenigde Staten. Dit laatste met als argument dat het hier mogelijk om afval zou gaan met een militaire gebruikswaarde. Juist om de mogelijk militaire gebruikswaarde werden eind dit jaar nog twee uitgebreide setjes Kamervragen gesteld over een transportvergunning om (verarmd) uranium van Urenco naar Rusland te transporteren. Een persbericht dat stichting VEDAN hierover heeft verspreid bleef echter onopgemerkt in de plaatselijke media. De vergaderingen die het Landelijk Platform Tegen Kernenergie zou organiseren rond de (ondergrondse) opslag van kernafval (zie ook de thematiek van de eerste Vredestuinbijeenkomst) zijn het afgelopen jaar allemaal uit- en vervolgens afgesteld.

ACTIVITEITEN ROND HET MIDDEN-OOSTEN

In het Enschede woont een grote groep eerste-, tweede- en derde-generatie migranten uit zuidoost Turkije, Irak en Syrië voor wie de zich in 2014 naar Irak en Turkije uitgebreide oorlog in Syrië geen ver-van-mijn-bedshow is en die speciale aandacht van een Enschedese vredesorganisatie verdient, waarbij vooral wordt samengewerkt met de Aramese Beweging voor Mensenrechten (ABM) en de Samenwerkende Democratische Organisaties (SDO). Op 30 januari zouden we samen met ABM een bijeenkomst organiseren over de in februari plaatsvindende wapenbeurs in Abu Dhabi waar de Nederlandse en ook Twentse

wapenindustrie uitgebreid aanwezig zou zijn. De organisaties Stop Wapenhandel voerde hiertegen campagne en bood aan om hierover in Enschede een avond in te leiden, maar deze ging wegens ziekte niet door. Het onderwerp zou meegenomen worden op een reeds geplande bijeenkomst over de Twentse wapenindustrie (zie het hoofdstukje over de Vredestuimbijeenkomsten) maar ook deze ging wegens ziekte niet door. Wel hebben Enschede voor Vrede en ook ABM handtekeningenlijsten tegen de Nederlandse aanwezigheid op deze wapenbeurs verspreid.

In februari rukte ISIS op in het noordoosten van Syrië en voor de Sint-Georges Hassaka Vereniging was dit aanleiding het Syria's Request netwerk bijeen te roepen. Besloten werd tot een paar activiteiten om geld en aandacht te vragen voor de talloze vluchtelingen die vanuit de omliggende dorpen naar de provinciehoofdstad Hassaka waren getrokken. In samenwerking met het Comité 1915 dat verschillende activiteiten organiseerde om de genocide die in 1915 in dezelfde regio plaatsvond te herdenken, werd in het kader van The Passion op 2 april een stille tocht georganiseerd vanaf het Syyrisch-Orthodoxe klooster in Glane naar de Enschedese binnenstad. Geld werd onder andere ingezameld via een kraam die Syria's Request ook nu weer op de Oranjemarkt in Enschede organiseerde die op 27 april plaatsvond.

In augustus hebben we als Enschede voor Vrede, samen met ABM en SDO, een brief aan de minister van Buitenlandse Zaken en de leden van de Tweede Kamer geschreven over de hervatting van de oorlog van de Turkse regering tegen de Koerden onder de dekmantel van de oorlog van de internationale coalitie (waaronder ook Nederland) tegen ISIS. Tot protestacties op straat tegen deze oorlog is het, vanwege de zomerperiode waarin veel potentiële deelnemers buiten de stad verbleven, niet gekomen. Wel kwam het naar aanleiding hiervan, in samenwerking met SDO, nog tot een bijeenkomst op de donderdagavond in de Vredesweek waarvoor in het programma speciaal een avond hadden vrijgehouden om in te kunnen spelen op actuele gebeurtenissen.

Vanuit Enschede voor Vrede hebben we de diverse activiteiten van het zojuist genoemde Comité 1915 wel bijgewoond, maar eigen activiteiten om bijvoorbeeld het gesprek tussen verschillende uit Turkije afkomstige bevolkingsgroepen over deze gebeurtenis op gang te brengen hebben we doorgeschoven naar de Vredesweek (zie aldaar).

Op 29 april vond in Boxtel een bijeenkomst plaats over activiteiten in het kader van Boycot, Desinvesteringen en Sancties (BDS) ten aanzien van Israël en de door Israël bezette gebieden. Onder de circa 40 aanwezigen waren vier leden van Enschede voor Vrede. Het leidde tot een door Enschede voor Vrede uitgevoerde BDS-actie bij drie supermarkten in de Enschedese binnenstad op donderdagavond 9 juli. De Oecumenische Vrouwengroep Twente-Bethlehem, waarmee we inzake Israël en Palestina samenwerken, wilde deze actie vooraf laten gaan door een discussiebijeenkomst die uiteindelijk op 3 november heeft plaatsgevonden en die door een 30-tal belangstellenden werd bezocht. Op die bijeenkomst werd het initiatief genomen tot een aparte groep die zich op verdere BDS-acties zou richten. Naar aanleiding van berichten over de Israëlische partners van een drones-bedrijf dat zich op de Twente Safety Campus (eveneens op de voormalige vliegbasis Twenthe) wil vestigen, heeft Enschede voor Vrede zich aangesloten bij een werkgroep van de organisaties docP die in Nederland de BDS-acties coördineert, die zich met name op de betrekkingen tussen Nederland en de Israëlische defensie- en veiligheidssector zal richten.

De militaire kanten van drones werd overigens ook aan de orde gesteld bij de traditionele actie die Enschede voor Vrede op 28 november in de Enschedese binnenstad organiseerde tegen oorlogsspeelgoed.

Samen met de Oecumenische Vrouwengroep Twente-Bethlehem was nog wel op 7 mei een bijeenkomst in de vier maanden later sluitende Opstandingskerk georganiseerd met een waarnemer van het Ecumenical Accompaniment Program Palestina and Israël (EAPPI). In dezelfde kerk had de Oecumenische Vrouwengroep een door Kerk in Actie vervaardigde tentoonstelling over het lot van Palestijnse christenen ingericht. Beide activiteiten trokken echter weinig aandacht.

VREDESWEEK 2015 – VREDE VERBINDT

De voorbereidingen van de jaarlijkse Vredesweek konden dit jaar vroeg beginnen. Vrij snel na de eerdergenoemde aanslag op de redactie van Charlie Hebdo besloot PAX dat het thema van de Vredesweek 2015 "Vrede Verbindt" zou zijn en daar konden we ook in Enschede heel goed mee uit de voeten.

Zoals gebruikelijk beet de voorbereidingsgroep van de viering van de Internationale Dag van de Vrede, bestaande uit leden van Enschede voor Vrede, de Raad voor Levensbeschouwingen en Religies en de Wereldvredesvlam Twente al eind 2014 het spits af. Onder leiding van een nieuwe voorzitter werd geconstateerd dat de viering de vijf eerdere keren dat deze gehouden werd teveel een op zichzelf staande activiteit was, zonder verbindingen naar voorbereidings- of vervolg-activiteiten. In 2014 was dat wel enigszins

gebeurd met de flashmob als voorbereidings- en de eerdergenoemde Enschedese Verklaring van Vrede als vervolgcactiviteit, maar ook deze bleven tezeer in de luchthangen. Al in januari werd daarom een omvangrijk plan ontwikkeld om vóór de zomervakantie een vijftal projecten op te starten die tijdens de viering op 21 september gepresenteerd zouden worden en daarna zouden doorlopen. Die projecten omvatten een vredesmuur, een scholenproject, een website om dromers en doners bij elkaar te brengen, een kaartenactie en een gezamenlijke productie van Enschedese koren met verschillende culturele achtergronden. De kosten van het project waren navenant, maar konden, na twee vergeefse pogingen bij de Rabobank en het Oranjefonds, waarvoor het project kennelijk toch te veel één enkele activiteit was, uiteindelijk op een ruimhartige financiële ondersteuning rekenen van de gemeente Enschede waarmee juist in deze periode de contacten over “Vrede voor Enschede” en “sociale cohesie” werden aangehaald. Uiteindelijk lukte het niet om het korenproject van de grond te krijgen, maar bij de presentatie van de Vredesmuur hartje zomer in de openbare bibliotheek van Enschede kwamen we een singer-songwriter op het spoor met liedteksten die naatloos aansloten op de aan de orde gestelde thematiek. Als Enschede voor Vrede namen we de vredesmuur vervolgens mee naar de Diakonale Markt eind augustus in de Jacobuskerk, de Twentse Landdag aan het begin van de Vredesweek in het Abraham Ledeborpark en de Opening van de Vredesweek in de Wonne. Aan het scholenproject werd door zes klassen van vier verschillende Enschedese scholen deelgenomen en ook de kaartenactie en de website kwamen tot stand. De viering op 21 september vond plaats in de net één dag eerder in gebruik genomen tot Ontmoetingskerk omgedoopte Vredeskerk met Alexander Rinnooy Kan als hoofdspreker. Een tumultueuze vergadering van de gemeenteraad over het asielzoekerscentrum, diezelfde avond, had echter een nadeling effect op de publieke belangstelling voor deze viering. Rond de jaarwisseling naar 2016 wordt door de voorbereidingsgroep nog hard gewerkt om de verschillende activiteiten daadwerkelijk door te laten lopen naar het komende jaar en ook naar de viering van de Internationale Dag van de Vrede die ook dan weer georganiseerd zal worden.

Een tweede Vredesweekactiviteit waarvan de voorbereidingen doorgaans vroeg beginnen, is het minisymposium op de Universiteit Twente dat de afgelopen drie jaar steeds met de Wetenschapswinkel op de UT werd georganiseerd, maar dit jaar voor het eerst ook met Studium Generale en om die reden naar de vaste Studium-Generale-avond op de dinsdag werd verplaatst. Het Vredesweekthema “Vrede Verbindt” werd in dit symposium vertaald naar een projectvak “Social Cohesion Design” dat dit jaar voor het eerst werd gegeven en dat een tiental sociale-cohesie-bevorderende ontwerpen in de Enschedese wijk Twekkelerveld moest opleveren. Naast een presentatie van dit vak en één van de ontwerpen, werd een medewerker van PAX gevraagd om een presentatie te geven van een ander technisch ontwerp dat aan sociale cohesie gerelateerd kan worden, waarna een techniekfilosoof de verbinding tussen de twee presentaties zou leggen. De bijeenkomst werd goed bezocht, zowel door het wat op leeftijd zijnde traditionele Studium Generale publiek als door studenten.

Twee andere groepen jongeren stonden centraal tijdens de Opening op zaterdag 19 september. Naast de Ambassadeur voor de Vrede, waarvoor dit jaar Seçil Arda van het Debat aan de Markt bereid was gevonden, presenteerden leerlingen van het Humanistisch Vormingsonderwijs aan de Openbare Basisschool Het Wooldrik en vluchtelingen-leerlingen van de IOK De Globe hun interpretaties van het Vredesweekthema “Vrede Verbindt” waarna een wethouder van de gemeente Enschede de alweer bijna traditionele fototentoonstelling van studenten van de media-opleiding van het ROC opende. Met Pax Christi in Bistum Münster werd op vrijdagavond 25 september voor de tweede achtereenvolgende keer een bijeenkomst in de Oase op de grens tussen Nederland en Duitsland georganiseerd om de verbinding tussen de Nederlandse en Duitse vredesbeweging met liederen te onderstrepen en onze Ambassadeur van dit jaar stelde voor om de Vredesweek af te sluiten met een debatbijeenkomst dat in onderling overleg en inhoudelijk begeleid door Vrouwen voor Vrede Enschede over de rol van vrouwen als verbinders bij vredesprocessen ging en waarvoor vier vluchtelingenvrouwen als panelleden waren uitgenodigd.

Zoals eerder gemeld wilden we als Enschede voor Vrede in het kader van het Vredesweekthema “Vrede Verbindt” ook aandacht besteden aan de genocide-herdenking en de splijtzwam die deze wereldwijd maar ook in Twente en Enschede vormde tussen (delen van) de Turkse en Armeense (en Aramese) gemeenschap. Daartoe werden de “Bloedbroeders” uitgenodigd: twee makers, de ene van Turkse de andere van Armeense afkomst, van een rond de genocide-herdenking op de Nederlandse televisie uitgezonden documentairereeks over de herinnering aan de genocide onder Turken en Armeniërs in het huidige Turkije en daarbuiten. In het verlengde daarvan werd, in samenwerking met de Deventer Ambassade van Vrede die aldaar samenwerkt met het Festival De Oriënt, een Turks-Armeens muzikaal duo uitgenodigd dat eveneens in het kader van dialoog en verzoening optrad met Turkse en Armeense muziek. Beide bijeenkomsten vonden op 23

respectievelijk 27 september plaats in het Rabotheater in Hengelo. In deze buurstad vonden in de week vóór de Vredesweek twee filmavonden van “The Stones Cry Out” plaats over het lot van Palestijnse christenen gevolgd door een themadienst in de Remonstrantse kerk aldaar. Deze bijeenkomsten zijn, net als de oecumenische vredesdienst aan het eind van de Vredesweek in de Ontmoetingskerk, eveneens opgenomen in de ook dit jaar weer overvolle programmaflyer van de Vredesweek.

VREDESWERK ROND EEN ASIELZOEKERSCENTRUM

In het vroege voorjaar maakte de gemeente Enschede bekend op zoek te gaan naar een locatie voor een asielzoekerscentrum in de stad. Daartoe werd de hulp van de Enschedese bevolking ingeroepen, maar die hoorde vervolgens lange tijd niets. Dat leidde tot enig chagrijn en mogelijk ook tot enig wantrouwen. Dat laatst werd in ieder geval ook gevoed door de sterk gegroeide aantallen vluchtelingen die met name vanaf de zomermaanden via Turkije naar Europa kwamen. Toen de gemeente begin augustus bekend maakte met het COA overeen te zijn gekomen om in 2016 een asielzoekerscentrum voor 600 asielzoekers op het zgn. Eschmarkerveldje te zullen inrichten leidde dat tot grote commotie bij buurtbewoners die aangaven op 14 september, de avond dat dit voorstel door de Raadscommissie besproken zou worden, bij het Stadhuis te zullen demonstreren. Leden van Enschede voor Vrede waren betrokken bij het initiatief om op diezelfde avond een bij het Stadhuis te demonstreren dat de vluchtelingen juist welkom waren in Enschede. Het leidde tot een confrontatie die de landelijke media haalde en min of meer aan het begin staat van de reeks protesten die in diverse gemeenten zouden plaatsvinden rond de komst van asielzoekers. Enschede was in één klap haar goede naam kwijt van een gastvrije gemeente waar altijd ruimhartig vluchtelingen waren opgevangen en één week vóór de Vredesweek was de “verbindende vrede” ver te zoeken.

Vanuit Enschede voor Vrede stuurden we aan de vooravond van de genoemde commissievergadering een brief waarbij we ook de suggesties voor een gemeentelijk vredesbeleid meestuurden die we in september 2013 aan de programmacommissies van de verschillende politieke partijen hadden toegezonden en waarover we enkele dagen voor de gemeenteraadverkiezingen in maart 2014 een verkiezingsdebat organiseerden. Op 1 november ging een delegatie van Enschede voor Vrede naar Den Haag om daar deel te nemen aan een demonstratie “Refugees Welcome – stop de rechtse hetze” en op 9 november tot de al eerder genoemde Vredestuinbijeenkomst over “Vredeswerk rond een AZC”. Binnen het 7SPRONG-overleg wierp de delegatie van Enschede voor Vrede zich op als spreekbuis voor het tien jaar eerder opgerichte Platform Vluchtelingen en Asielzoekers en het in september opgerichte platform Welkom in Enschede.

PUBLICITEIT

Hoewel niet alle aankondigingen van activiteiten leidden tot een aankondiging in één van de dag- of weekbladen of op de lokale radio, hadden we over het algemeen heel weinig te klagen over aandacht in de media. Een tweetal Vredestuinbijeenkomsten leidden tot verzoeken van de redactie van het weekblad De Roskam tot inhoudelijke artikelen die door de sprekers geschreven zouden moeten worden (en werden). Ook de Vredesweek leidde, onder andere dankzij de ambassadeur, uiteindelijk tot meer aandacht in de lokale pers dan vorig jaar.

In het Jaarplan werd opgemerkt dat we niet alleen persberichten rond protestacties en bijeenkomsten zouden kunnen versturen, maar ook rond brieven die we in de loop van het jaar versturen. Met de brief van eind januari aan de burgemeester inzake onze teleurstelling over het programma van de Charlie Hebdo herdenking hebben we dat gedaan met een zeker publicitair gevolg. In het najaar hebben we aantal keren met persberichten gereageerd op ontwikkelingen rond Urenco waarvan de meeste adequaat door de pers werden opgepikt.

En tot slot, naar aanleiding van de acties naar aanleiding van de aanslagen in Parijs van 13 november verscheen aan het eind van die maand een omvangrijk interview met één van de leden van Enschede voor Vrede in Huis aan Huis.

Naast deze publiciteit in de plaatselijke media, verspreidden we ook weer flyers en posters over onze activiteiten en natuurlijk diende ons website als een belangrijk informatieverspreider. De eerste stappen op facebook zijn gezet, maar vooralsnog wat aarzelend en zonder veel effect.

FINANCIËN

BALANS PER 31 DECEMBER 2015

ACTIVA		PASSIVA	
Bankrekeningen rekeningnrs.		Eigen vermogen	€ 1.033,09
Triodos zakelijk 198319967	€ 574,84		
Triodos rendement 2205165186	€ 458,25		
	=====		=====
Totaal	€ 1.033,09	Totaal	€ 1.033,09

EXPLOITATIE-OVERZICHT

INKOMSTEN		UITGAVEN	
Verkoop		Vredesactiviteiten	
Kaartjes Vredesweekconcert	€ 250	Reiskosten landelijke bijeenkomsten	€ 27,50
Giften		Vredestuin (koffie, presentjes, flyers)	€ 655,50
Voor vredesweek	€ 73,40	Passion for Syria	€ 5
Voor antinucleaire activiteiten	€ 180	Vredesweek-programma	€ 2.441,26
Algemeen	€ 125	Antikernenergieactiviteiten	
Subsidies		Overleg- en communicatiekosten	€ 229,80
Fonds Vredesprojecten	€ 1.000	Fukushima-debat	€ 105,75
Overige inkomsten		Tsjernobyl aktie	€ 164,79
Bijdragen aanwezigen Vredestuin	€ 85,50	Tentoonstelling Urenco-acties	€ 85
Verrekening Viering Dag v/d Vrede	€ 303,35	Bijeenkomst Verkoop Urenco	€ 625,93
Bijdrage stichting Laka	€ 229,80	Uitkomsten N.S.S./actiedag	€ 155
Bijdrage AKU Gronau	€ 85	Bijeenkomst kernwapens in Münster	€ 47,60
Verrekening Theaterhotel Almelo	€ 14,18	Organisatiekosten	
Rente	€ 2,92	Bankkosten	€ 97,08
	=====	Website naam reg. en webhosting	€ 94,36
Subtotaal inkomsten	€ 2.349,15	Uitreksel K.v.K.	€ 15,00
Tekort	€ 2.450,42	Kerstmanifest	€ 50
	=====		=====
Totaal	€ 4.799,57	Totaal	€ 4.799,57

Het exploitatietekort over 2015 is in mindering gebracht op het Eigen vermogen van de stichting.